

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Pripremljena su, pisma tiskaju po b sv. svaki redak. Oglasi od redakab stoje 40 n. a. za svaki redak više 5 n. d. ili u slučaju oporovanja za pogodbu na upravom. Novini se štiju poštarskom naputnicom (ansegno postale) na administraciju „Naša Sloga“ imo, prezimo i naj. bitnu počin valja točno označiti.

Komu list jednolično na vrijeme, ako to jeri odpravništvo u otvorenu pismu, za koju se ne plaća poštarine, ako se svatko naplati: Rošlanovnja“.

NAŠA SLOGA

Iskazi svakog četvrtika na o...
Dopisi se razvrstaju ako se...
Nobilijegorani listovi se neprimaju. Predplać s poštarinom stoje 3 for. za soljke 5 for. na godinu. Namjerno for. 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carovine više poština...
Na malo jedan broj 5 novč.
Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Polučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokrvari“. Nar. Pos.

Istarski sabor.

II.

Parnica, povedena proti zastupniku Matku Mandiću radi njegovoga govora, što ga je izrekao u saboru, uvjerila je zastupnike hrvatsko-slovenskoga kluba, da ne imaju računati na zaštitu saborskoga predsjednika, kad bi ih se progonilo radi njihovih saborskih govora. Oni su s toga kod posljednjega zasjedanja sa malenom iznimkom sudjelovali na saborskom radu samo na pismeni način, osjegurav si time pismeni dokaz za slučaj, da budu radi toga pozvani na odgovornost. Promatramo li s toga njihov postupak sa bud kojega gledišta, mi ga ne možemo nego odobriti. Svojim postupkom pokazali su naši zastupnici i izvanjskomu svijetu, kako nezdravi su odnošaji u istarskom saboru, gdje ne mogu svojim jezikom razpravljati zastupnici hrvatskoga i slovenskoga pučanstva u Istri, prem ovo posljednje sačinjava ogromnu većinu pučanstva ciele naše pokrajine. Ako se k tomu doda, da su naši zastupnici i sa svojim pismenimi podnesci naišli na odpor sa strane saborskoga predsjednika, to je nastao u istarskom saboru takav položaj, da podaje brige svim dobro mislećim, kako da se njegov ugled i miru obatanak sačuva.

Ovaj nezdravi položaj shvatila je odmah središnja vlada u Beču, koja je uvidila, da se postupak saborskoga talijanskoga većine, odnosno njezinoga predsjednika ima promijeniti. Poduzela je s toga korake, navedene u uvodnom članku prošloga broja. Ovaj postupak središnje bečke vlade nije bio po volji saborskoj većini, u kojoj su se porodile dvie struje. Jedna radikalna, koja neće ništa čuti o kakvih hrvatskih ili slovenskih razpravah; druga umjerenija, predvođena zastupnikom dr. Amorosom, koja također nevoli ni Hrvatom ni Slovencom, nu iz političkih razloga pripravna bi bila na kakvu malenu koncesiju, samo da tako uzdrži gospodstvo u rukama.

R. kalna stranka nepoznata u Istri drugog jezika do talijanskoga; taj bi morao po njezinoj misli biti jedini jezik, u kojem bi se smjelo u saboru razpravljati. U tom smislu imao bi se popuniti i saborski poslovnik.

Druga obzirnija talijanska stranka, podučena izkustvom, predviđa, da bi gospodstvu talijanske stranke u Istri brzo odzvonilo, kad bi se prihvatila namislu radikalnije struje; zaključuje svoje suzemljake u porečkom listu „L' Istria“, da se ne daju zaslijeptiti, nego neka računaju sa postojećimi odnošaji, inače da bi se još mogli gorko pokajati. Ova struja dobro znađe, da je njihova većina umjotno sastavljena, te da ne treba nego malo dobre volje od strane vlade, da se njihova većina pretvori u manjinu i time učini kraj njezinom izključivom gospodstvu u zemaljskih poslovih.

I ova struja jadikuje, da mora saborska većina uvijek popuštati, a da nije manjina zato ništa zahvalni, već

da uvijek više zahtjeva! Dakle ako naši zastupnici zahtjevaju, da i saborska većina uzme u obzir prirodna i ustavno njim zajamčena prava, tada bi većina htjela svijetu pokazati, kao da ona velikodušno dopušta nješto života i pučanstvu, što je zastupano po naših zastupnicih.

Ova tobož umjerenija struja izjavlja, da bi valjalo doći do nekakva sporazumka sa netalijanskim pučanstvom Istre, nu da prvenstvo ima ipak kod njih ostati. Tuži se ova struja u spomenutom glasilu, da nije nađe, da će se doći do kakvoga sporazumka sa zastupnici, koji sada u saboru zastupaju hrvatsko ili slovensko pučanstvo.

Pravo ima porečko glasilu, kad tako sudi o naših zastupnicih. Dvojimo, da će se i u buduće naći naš zastupnik, koji bi pristao na ponude sa protivne strane, kad te ponude nebi bile takve, da uzdržuju čast i ponos našega naroda.

Da budu naši suzemljaci na čistu, kakvi su naši zahtjevi u pogledu sabora, to ćemo ih u kratko navesti. *Podpuna ravnopravnost hrvatskoga odnosno slovenskoga jezika sa talijanskim jezikom u saborskih razprava.* Iz toga sliedi, da se sa predlozi, upiti i govori ima na jednaki način postupiti bez obzira na jezik, u kojem je predlog podnešen ili govori izrečen. Razumijeva se, da imaju svi govori biti unešeni u stenoografski zapisnik, da se tako obezbijedi imunitet svih zastupnika.

Drugimi riječmi, mi hoćemo onakvu ravnopravnost, kakva vlada za Hrvate i Talijane u Zadru, za Slovence i Talijane u Gorici i za Slovence i Niemce u Ljubljani. Svi ovi sabori imaju takva predsjednika, koji je kadar voditi saborske razprave u dva jezika. Neka se tako prevede i za Istru, ili ako predsjednik nemože razprave voditi u dva jezika, tada neka se dađe po predsjedniku zastupati.

Ovo su naši zahtjevi, od kojih se nemože ni za dlaku odstupiti. Izpunjenje ovih zahtjeva preduvjet je svakom daljnjemu sporazumku.

Govor dra. Dinka Vitezića

izrečen na prvoj glavnoj skupštini „Družbo sv. Cirila i Metoda za Istru“ u Opatiji dne 4. tok. mjeseca.

Častna gospodo!

Prije svega dopustite, častna gospodo, da Vas pozdravim u ime odb. našega društva u ovom doleta rajskom predjelu naše pokrajine, da Vas zahvalim, što ste se potrudili doći na ovu prvu glavnu skupštinu.

Iz dnevnog reda mogli ste razabrati, da će se u današnjoj skupštini razpravljati o veličnim poslima, medju kojimi prvo mjesto uzima razprava o preinoci pravila, preinaka, koja se pokazala već od prvog početka neophodnu potrebom za bolji razvitak našega čeda.

Ovaj privremeni odbor obratio se svojim glasilom od 5. julyja pr. god. vrudom molbom na svo rodoljubu u Istri i izvan Istre, da uvaživ pretežki položaj, u kojem se nahodimo mi Hrvati i Slovenci u ovoj pokrajini, ne požale muko ni truda za napredak novo ustrojene družbe.

Ovaj poziv našao je odziva gdje god se naš liipi hrvatski jezik sbori, dapače, može se tvrditi, u cielom slavjanstvu.

Dužni smo najprvo spomenuti, da toli hrvatski, koli druge slavjansko novine, bez razlike političkog načela, preporučile su najtoplijimi riječmi svojim čitateljom ovo naše poduzeće. Propustimo nabrajati imena ovih novina, jer bi to puno trajalo, a pak ne bojimo, da u tolikoj množini izbjeglo bi nam nehotice iz pameti jedno ili drugo ime. Mi ovdje dakle što erdačnije zahvaljujemo hrvatskomu i ostalom slavjanskomu novinstvu, koje je poduprio ovaj naš podhvata.

Na mladima ostaje sviet, to je stara prečonica. Ako je ova itinita, kako me dvojimo da i je, onda dobro za nas Hrvate; jer nadobudna hrvatska mladež je prva na mjestu, gdje god se radi braniti čast i prava našega naroda, to i pri ustrojenju naše družbe pokazala je, koliko joj stoji na srcu, da nam tudjinac iz pameti jedno ili drugo otadžujdi ju svomu narodu. Najprije je ugledni odbor hrvatske mladeži, osnovan u drvenomu Spjehu, da položi vienac na spomenik neumrlomu Gunduliću, namionio našoj družbi lipeu svotu od 608 for. 92 nčv., preostalih od prinosa sakupljenih za nabavu spomenutog vienca.

Ugledno trgovačko tamburaško društvo „Hrvatska“ u Karlovcu, te dična sveučilišna mladež u Varaždinu i u Požegi pridružile zabave na korist naše družbe, koje su sjajno izpale, a i materijalni uspjeh bijaše vrlo povoljan.

Dne 18. minulog ožujka obdržavao se pak, kako Vam je, častna gospodo, poznato, veličanstveni koncert u glavnom gradu Hrvatske, koji prirodno sveučilišni građani u korist našega društva. Moralni i materijalni uspjeh ovoga koncerta bio je prekrasau. To bijaše prava ovačija od strane zagrebačkih građana za hrvatsku ideju.

Ne samo ovo skupino, nego druge pravne osobe, kao n. pr. občinsko zastupstvo i čedionica u Križevcih, te drugi kreditni zavodi itd. pokloniše našoj družbi znatne svote ili pristupiše u društvo kao utemeljitelji, zato im svima ovdje najtoplije zahvaljujemo.

Što pak da kažemo o pojedinih osoba? Ne samo iz Istre, nego iz svih zemalja, gdje god živu naša jednokrvna braća, iz mile nam Banovine, iz posestrime Dalmacije i čak iz daleke Amerike, kao n. pr. iz New-Orleana, priokodilo nam se na pomoć. Stare i mlado, muško i žensko, bogato i ubogo, svi, bez razlike vjere i političkog načela, natjecali se, da polože svoj „novčić“ na žrtvenik domovine, da spase od propasti tužnog Istranina.

Gospodo moja, to je izvanredni događaj, to je pravi plibisok. Bude li, kako se nadamo, napredovalo, kako je počelo, onda ćemo moći domala doviknuti našim protivnikom, ako bi se usudili prokoračiti naše medje, sa velikim englezkim državnikom, koji je žalibože prije malo vremena odstupio sa političkog pozorišta: „Hands off!“ (K sebi ruke!)

U razmjerno kratkom razdoblju od manje 9 mjeseci sakupila se znatna svota od 12.466 for., nu radunajući u ovu svotu ono novo, za koje su se dotičnici obvezali, da će ih platiti na rokove, a još ih nisu izplatili.

Utemeljitelji ima 44, od kojih je 27 platilo čitavu svotu, dok ostalih 17 jošće uplaćuje.

Medju darovateljci zauzimlje najprvo mjesto njegova prouzvišenost biskup Strosmajer, poznat u cielom slavenskom svietu kao voliki mećuna.

On nu samo da je darovao našoj družbi znatnu svotu od 1000 for., nego je taj dar popratio također tako krasnom poslanicom, da je zbilja teško razsuditi, imamo li mu više zahvalni biti na njegovu daru ili na njegovu pismu. Čast i slava takovomu mužu!

Častna gospodo! Kad smo zajedno ili posebiće spomenuli one osobe, koje su na jedan ili drugi način zaslužile priznanje i harnost našega društva, ne možemo mi-mući imo jedne osobe, koja žalibože nije više medju živimi, ali dok nije počela u rajsko visino, zajedno sa predimovanim velikim nadpastirom, radija ju neprestano za prohitak našega naroda, to i samoga našega društva. I doista, častna gospodo, pokojni kanonik dr. Franjo Rački sudjelovao je moćno kod osnue naše družbe, to u ime isto iz dna harnoga srea klidom: Slava, vječna slava dru. Franji Račkumu! Što se rada naše družbe čine, razumijete se po sebi, ja u kratko vrijeme od 9 mjeseci, odkad se je isto osnovala, nije bilo moguće Bog zna što stvoriti, ali ipak, kako čete čuti iz ustiju g. tajnika, možemo biti zadovoljni sa onim, što se ju do sada učinilo.

Častna gospodo! Još nije prošlo osam dana, odkad je Nj. Veličanstvo, naš milostivi kralj usredio ovo krajevo svojim poddomom. Tom se prigodom Nj. Veličanstvo imalo prilike obavjedoiti, da je ovaj puk dobar i lojalan, no da je on takodjer čisto hrvatska čudi.

Dokaz tomu bili su oni vatreni „živio!“ kojimi je sijaset grla pozdravljalo svoga milostivoga kralja i vladara.

Častna gospodo! Mi smo iste gore list, te istoga čudenja. Izrazimo dakle i mi to naše čuvstvo time, da uskliknemo: Živio naš milostivi kralj Fran Josip. I! Živio! Živio!

Pogled po svijetu.

U Trstu dne 11. aprila 1894.

Austro-Ugarska. U carevinskom vieću razpravlja se vrlo živahno državni proračun. Jučerašnja sjednica bijaše osobito burna. Na dnevnom redu bijaše proračun prinosa za „dvor“. U ime mladočeskoga kluba govorili su vrlo oštro proti toj stavci proračuna zastupnici Vašaty i Breznovský českim jezikom. Ministar predsjednik pobijao je obojicu, izraziv svoje sazhaljenje, što su zastupnici českoga naroda ustali proti ovoj stavci proračuna. On da pozna lojalnost českoga naroda, nu njegovi zastupnici da nisu tu lojalnost potvrdili. U vieću nastala je iza toga silna buka. Niemci lievičari i Poljaci odobravnli su burno ministru, dočim su Mladočesi odlučno prosvjedovali.

U daljnej razpravi proračuna i to kod stavke dispoziciona zaklada govorio je žestoko proti toj stavci zastupnik Greggr. On je napao medju ostalim najprije viadu Taaffe-a, pak grofa Hohenwarta i napokon sadašnju vladu, dotično združene klubove. Proti izjavi ministru predsjednika, da neima naimo českoga pitanja, naglasio je govornik, da česko pitanje obstoji, pošto je česko državno pravo duboko ukorenjeno u srcu českoga naroda. Govornij zatim proti vladinoj osnovi o promjeni izbornoga reda, proti iznimnom stanju u Pragu, to zaključdi, da je spas Austrije jedino u federativnom sustavu vladanja. U ime Poljaka odgovorio je Greggru zastupnik Jedrzejewič, naglasiv, da je predgovornik oklevetao poljačke zastupnike, te ga pozivlje, da opozove te klevetove. Zastupnik Greggr očinuo je osobito žestoko Poljake, koji se spojiše sa neprijateljci Slavenah, pak

Sofje Minacbove. Bio je i gostom katarskoga glazara. Posjetio je obinske glazare vepiradskoga i lorranskoga. Oltio je s drom Tamrom. Na dan dolazka Njeg. Velikodruštva sastao se je u zasustupnici naroda prof. Vjok. Spindolici i biskupskim vikarom krđkim drom Volarićem, župnikom voloskim Vinkom Zamlićem i ravnimi drugimi. S župnikom Zamlićem pogledao je volosku orkvu, a posjetio je također dra. Stangora. Neđjelju prije podne dovezao se je u Kastav i išeo ravno u ured, u viednici, u kojoj je našao obinske geometra g. pl. Kleinmayera i obinske glazara g. Jelušića, kojim se je morao sam predstaviti, jer ga nisu poznavali. Onda je došao do poznatoga mu tajnika obinskoga g. Stefana, koji mu je predstavio neke obinske savjetnike, i kojim je pak pregledao blagajnički ured, te školske zgrade i delavsku školu. Došao je i k drugoj polovici sv. mise pjevanje, koja se, kako je poznato, hrvatski pjeva. Objedovao je u gostionu Vjekoslava Jelušića i tu kao i kasnije po vau, dionli su mu društvo neki obinski savjetnici, većina obinskih činovnika i ravnatelj muško škole g. Butković sa učiteljom g. Dukićem. Obinski geometar goep. Kleinmayer, kao vojvoda vatrogasnoga društva, dao je trubi biti na skupljanje vatrogasaca, da dadu zomaljokomu kapetanu podast, al su se njegovoj trubli odasvala samo dvojica, nospajajući o čem se radi. Zomaljeki kapetan dao je vatrogasnomu društvu 20 forinti sa opazkom, da ih poklanjaju tomu društvu, kad u Kastvu i tako sirmahna neima. Kapetan društva pl. Kleinmayer i tajnik Rubića zahvalili su se na tom u listu „L' Istria“ od 7. t. wj. Prije odlaska posjetio je i hrvatsku čitaonicu u „Nar. domu“. Obinske glavarstvo dalo je užitak nekoliko mužara. Jedan obinski zastupnik kliknuo je „živio“, kad je zomaljeki kapetan sjao u kočiju. Dopeljao se je zajedno sa obinskim tajnikom Stefanom u Klavu, gdje se je zadržao samo kakvo pol ure, i otkud se je pak vratio na Volosko.

Iz Kašćerge, mjesto obdno pazinske doznajmo, da je tamo dne 2. o. wj. držana komisijonalna razprava za usteenje redovite pučke škole. Na razpravu pristupila su tri odaslanika pazinske obine: Dr. Gambini za zomaljeki odbor, a o. k. oblast bijaše zastupana po Schwarz-u i nadzorniku prof. Kovu. Komisija složila se je u tom, da se za 5 godina može držati škola u dvoran, gdje se sada podučavaju djeca, međjutim pako, da se ima graditi školska zgrada. U pitanju jezika prodlagali su obineki odaslanici, da bude za sve školske godine naukovni jezik hrvatski, a talijanski se jezik ima kao obvezatan predmet podučavati počam od drugo školske godine.

Dr. Gambini, koji se nije valjda nadao, da će obinski odaslanici biti tako obzirni prema talijanskomu jeziku, uvjeriv se, da u Kašćerzi neima niti jednoga Talijana, staroga ni mladoga, nije prigovarao predlogu, izjaviv, da je sasvim umjestan. Kad tamo juvi se o. k. kot. kapetan Schwarz, te predložio, da bude u prvih četirih školskih godina hrvatski kao naukovni jezik, u petoj i šestoj školskoj godini pako da bude naukovni jezik talijanski. Svi predložili zabilježili su se u zapisnik. Spomena je vredno, da je o. k. školski nadzornik prof. Kov sa svojih gledista pobijao prodlog o. k. kotarskoga kapetana.

Što se dakle dr. Gambini nije usudio predložiti, to je predložio o. k. kotarski kapetan Schwarz sa školju, gdje neima niti jednoga Talijana! Dnljni komentar neka i stvoru naši čitatelji.

Njemački cesar o Hrvatih i o njihovom dočeku cesara i kralja Frana Josipa I. Dne 3. t. wj. vozili su se cesar i cesarica njemačka zajedno sa svojim dječom parobrodom u Senj. Cesarica išla je u Senju na kraj i kupovala je siromasnoj senjskoj djeci opanke. Na povratku oplovili su otok Krk. U Baški pucali su im na čast. Vozući se onuda, dali su si cesar i cesarica tamačiti po kapetanu Prosevu svu, šta je znamenita u toj strani hrvatske obale, i zanimali su se i za najmanje podrobnosti. Cesar Wilhelm je medju ostalim rekao, da su Hrvati hrabri ljudi, i da se je jako radovao nad vrlačnim dočekom, što su ga svomiu cesaru i kralju Franu Josipu I. u Opuzju privredili. (Tako izvještaju jedan zagrebački list, a po njemu betka „N. Fr. Proseva“).

Iz Pazina 8. aprila 1894. Iz interpelacije zastupnika dra. Dukića i drugova, proficane u saborskoj sjednici 10. februara 1894. (iskane u broju 7. otoga lista), razabrali su naši čitatelji, da je obinski načelnik podnosao utok na visoko o. k. ministarstvo proti odluci o. k. kotarskoga glazara u Pazinu i onoj o. k. namještanice u Trstu u pitanju izbornih listina sa obnovu upravnoga vieda u Pazinu.

Prošloga mjeseca dostavljena je i riešitba visokoga o. k. ministarstva unutarnjih posla u Beču od 26. janara 1894. broj 30.228. Ministarstvo odbilo je utuk u onom dielu, koji se odnosi na odluku o. k. kotarskoga poglavara, kojom je ovo poljudno u slijed podnešonih rekla ma izdalo svoju odluku. Udovoljio je pako u onom dielu, gdje je o. k. kotarsko poglavarstvo u o d a r a d i naložilo, da se popravu izborna listina. Ministarstvo voli, da je za izbor u g. 17. izbornoga reda naredjen poseban postupak. Nko mieli, da je povredjen u svom pravu, nika podnese reklam, a o. k. politička oolast da neima narediti nikakvih drugih popravaka izbornih listina. Ona ima se jedino ograničiti na podnešene reklame.

Proti riešitbi o. k. ministarstva, u koliko je potvrdilo odluku o. k. kotarskoga poglavara u Pazinu, podniela su tri birača priužbu na vrhovni o. k. upravni sud u Beču. Ova priužba dostavljena je već o. k. ministarstvu sa pozivom, da podnese svo administrativne epise, koji se na priužbu odnose.

Međjutim zamoljeno je o. k. kotarsko poglavarstvo u Pazinu, da zaustavi provedbu izbora za upravno viede, dok ne spogore riešitba vrhovnoga upravnoga suda.

Iz Lošinja pišu nam dne 2. aprila: Od noko doba u vašem oionjenom listu udešatao tužbe proti odvješnoj vlasti. Na Krku ne pjavaju hosanna, a Orseu zadikuju nemalo, i što bih vam imao reći ja iz ovog sudbenog kotara? Svršavao jado našo braće, ali naši u ovom sudbenom kotaru, osobito u ovoj obdini jesu nesnosni. Mi možemo punim pravom reći, da je ovdje zavladalo doba donuešnja i špijonaža! Ta koliko li se nije papira potrailo u nošetu vrhu u Čunskom, na Susku a najviše ovdje? Blagostanje naroda, urođenju putera, uzdržanje poređka, javni moral — to su za nekoga nazredne stvari. Ali su zato teško stvari, koje stavljaju u pogibelj obatanak države — po sudu nekogih — ako tko uzklikao: „živio!“ „živila Hrvatska!“ ili zapjeva koju rodoljubnu pjesmicu. Meni nije do toga danas, da iznesem sve na vidjelo, jer kud bih pošao, ipak ću se vremenom i vašim dopustom pribariti. Ovoga puta hoću samo da kažem, kako si ovdje diže velika hajka na Hrvate i odalce, odakle bi se morali nadati nepristranosti i zakonitoj obrani. Potužite se komu se imate potužiti, predstavite tvrde svjedočke, prikazite zaphienjene stvari, koje su služile na pogrdi i na inat Hrvata, — ili vau se neđe ništa odgovoriti, ili će vau se reći: to su triće i kuđine; ali se to u glubi i kazni ono naše inado mirno ljude, koji u prijateljaskom društvu uzkliknu: „živio!“ ili zapjevaju nevnu koju hrvatsku pjesmu. „Nomina sunt odiosa“, ali kako rekoh pušeti ću pabrčiti, ne bih li tim potužao, da i ovdješnje rodoljuba pronom iz neopravdana dromeža. Danas mi je nadodati još to, da se čovjeku, kad stupa na poglavarstvo, priminja kao da stupa u kakav čistu talijanski ured. Od poglavara du poslužilica nitko ma ni beknuti hrvatski, kao da smo u blaženjoj zemlji ili barem u talijanskom Tirutu, a ne u akroz hrvatskom kotaru. Je li naš čovjek pozvan na poglavarstvo, da su opravda od kakve tužbe, najviše krive, pa stano li govoriti hrvatski, nitko ga ne razumi, pa je usilovan, da talijanski „zablašitima“ i tim se dogodi, da višoput verbalni zapisnici nisu pravi odsjev njegovih opravdanja!

Uzporediti dakle oduošaje naše sa odnošaji našo braće u poređkom kotaru, pa nadodajte k tomu, da vaš prijatelj „vitez“ Šandor ipak pozna hrvatski jezik: dođim mu je naš „preavjetli“ pomev tuđ, i onda četo dobiti pravu sliku našega života! Mi na ovo upozorujemo naše vrlo oštećenike i radine državne zastupnike, jer nam je nekud čudno, kako je naš „preavjetli“ u zadnjem saborskom kroševu ostao notsknut, čemu se baš sa mjerodavnu stranu pripisuje ne malu važnost!

„Il Risveglio“. Pod tim i. Novom izdaje, je u Rovinju dne 4. t. wj. prvi broj novog talijanskog listića, koji će izlaziti pod uredništvo A. Davanza svako sredo, i koji si je postavio zadacu odlučnije i radikalnije braniti i zagovarati talijanstvo Iatre. Dobro nam došao junački radikalo!

Kencert s plesom priredjue hrvatsko pjevačko društvo „Jadranska Vila“ na Susku sa svojim tamburaškim sborom u zajednici sa „Primorskim planinacim društvom“ na Susaku svojim članovom dana 14. aprila 1894. prigodom otvorenja zajedničkih društvenih prostorijah (kuća Orjenko). Početak u 8 sati.

Iz Suska pišu nam početkom aprila: Kad sa zapodjoe i raspredao govor o putujućom učitelju g. Lippizzoru u kad vidim, kako njtko hoće, da prikaže rog

za sviđuo, rodoljubna me dužnost zove, da i ja kažem stogod, pa bilo to kazorno i dubašljanskomu obinskomu odboru. Oita juć zadnje izvioše o glavnoj skupštini krčke goepdarske sadrge, rezabirno, da je prosj. g. predjednik dr. Vitezid, odgovarajući na prodlog pkoš. dra. Volarića rekao, da je visoko o. k. ministarstvo pripoznalo, da bi u Krku bilo najshodnije mjesto putujućem učitelju, ali da je zato bio namješdan u Lošinj, da može stajati pod nadzorom o. k. kotarskoga poglavara. Na to je njiki skupštinar opazio: „Lipópe ga je nadzirao do sada“. Bijaše li to bez razloga?

Što minuše dvio godino i pol, da je g. Lippizzor namješdan u Lošinj, a ipak u koliko se sjedamo, bijaše ovdje jednodinstno zabavo radi, jer nije držao ni teoretičnog ni pokusnog predavanja, pa mu niti nije bilo „basta il movimento del' oggetto, che si tiene in mano“. Ipak će valjda znati i oni na poglavarstvu, da je sav ovaj utok jedan vinograd. Nođaj Bože, da se ovdje pojavi trasa us, mi seljani bili bismo u velikoj neprijeti, što da radimo, jer u tomu nisamo nikada imali kakve poduke. A morali bismo je imati, jer smo blizu toj narodi, a k tomu nije još dokazano, što se govori, da trasa us ne može živiti na ovom otociću. Što nije učinio g. Lippizzor u dvio godino i pol, to je učinio novoimenovani putujući učitelj Tra m p u ž. U manju od pol godino, što je namješdan u Lošinj, bijaše već dva puta ovdje, gdje je uspješno djelovao. Zar se g. Lippizzor boji nepoznanja jezika? Ta, ne trubi li se, da su velika većina ovih seljana Talijani „čiste pamino“, dakle neka se no strati, oni će ga razumjeti. Ali med ostalim čujmo, da se g. Lippizzor boji preko mora, čemu se može jedva vjerovati.

„Il Pensiero Slavo“. Jučer dne 11. t. wj. izdaje se ovdje u Trstu prvi broj jur najavljanog lista „Il Pensiero Slavo“ (prije „Il Diritto Croato“), što ga uređuju i izdaje g. D. Anto Jakić. „Il Pensiero Slavo“ izdaje se u velikom formatu a bogat je raznolikim sadržajom.

Hrvatska misa u Rimu. „Glasu Heroegovca“ pišu iz Rima, da je tamo u kolegijalnoj orkvi sv. Antuna rekao mladu misu mladi Heroegovac Fra Stanko Kraljević uprav na uskrse, te su mu sami Hrvati služili, naime pročastni o. Augustin Zubac, kam; Čangić, oleskur, bosanski Hrvat djakon; Fra Skender Musić, podjaku, Fra Anto Majić i Fra Simo Anđić, heroegovski Hrvati, svieđonoše i još jedan Hrvat iz Buene, kadunioćar. Ovo je možda prvi put, da ovrako Hrvati u viednom gradu svetu službu obavljaju, te ju i podupum pravom možemo nazvati „Misa Hrvatska“ a također i Talijani rekoše: „oggi è la messa dei Croati“ Slava tim Hrvatim u viednom gradu!

Plemenit čin. U priostalnicu Španjolske u Madridu vrši se svake godine na veliki petak ganuljiv i plemeniti običaj. Tako bijaše i letos. Za službe božje, kad se je došlo do molitve „o drvo križa“, približio se kraljici genčiovi Hristini jedan svećenik, čini nam se kraljevski djolitelj milostinjah, i pruži kraljici pladanj, na kojom je bilo višu papirnih zamotah, a u svakom po jednoj smrtna odeda zločinca. Pak pruživ joj pladanj, nagovorilo ju je riešima: Oprostite Vaše Velikodruštvo ovim nesretnikom. Kraljica odgovori: „Oprastam im tako bio i meni jednog Bug milostiv“. Odmah budo s papirnatih zamotah oduzeli one crno vrpce i nadomjestone ružičnima, a pomilovanim (ove godino bilo ih je 8) budo brazojavljeno, da su pomilovani. Od višo stoljodah postoji na španjolskom dvoru običaj, da se na voliki petak opinjanu nudiom pomiluje nekoliko zločincah. Izprva je bio običaj, da se donose za spomonuto ceremonije „drvo križa“ kealju na pladanju višo takovih čudah, a on bi jednu od njih na areču uzet. To je bila strahovita lutrija. Za kraljice Isabele II. primijenjen je taj običaj. Prvi put, kad je ta kraljica na voliki petak priustvovala službi božjoj u dvorskoj orkvi, pak joj je svećenik pružio pladanj sa osudami, ona je pala na koljena, poljubila je noge Rasputna i razklirir ruku nad osudami kliknula je: „Svimi, svim boz iznikmo oprastam, kako bi jednog i meni bio Bug milostiv!“ Od tada bio je taj primjer Isabele svake godino nasljedovan, pa za to budo sve smrtne odede, koje se kraljio podstru na veliki petak, odmah promijenjene.

Prosvjed slukatelj hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. Hrvatska sveučilišna mladež drži za preku potrebu i svetu svoju dužnost, da dade izrasa svome negodovanju predi nenadano umirovljenja sveučilišnog profesora, velmožnog i voleudnog gospodina dra. Šandora pl. Brosztyenszkoga. U tom umirovljenju dra. Brosztyen-

szkoga, koji je svojim sjajnim umom i značajom mogao još mnogo godina biti na ured i diku hrvatskom sveučilištu, vidi hrvatsko djastvo težak udarac, po najviše našo ušilite i gorku nopravu prema njemu samome.

Hrvatska sveučilišna mladež dobro zna, da tome činu vieško vlade treba tražiti razloga izvan njegovog profesorskog djelovanja, jer po svojoj učdnosti, rovušti i vradnođji usređujući prema djacima, a u neponu muževno svoje snage g. dr. Brosztyenszky bio je zvan kao mlado koji, da mladeži i nadalje bude duševnim vodjom i učiteljom, uzorom poštenja i značajnosti.

Zabrinita vrea gloda mladež na budućnost hrvatskog sveučilišta, gdje kod namještanja i umirovljenja sveučilišnih profesora u prvom redu ne odlučuju znanstveni, već drugi obziri, pa se time sveučilište, koje bi imalo služiti lih znanosti, podrođuje idejama, a kojima ne bi smjelo biti ni u kakovome savezu. I to se ima smatrati glavnim razlogom, za što se naše hrvatsko sveučilište ne može da digno na viednu ostalih slidnih europojekih zavoda.

Hrvatskoj sveučilišnoj mladeži ne smije i na može biti svedno, koga dobije za učitelja, a tko joj se oduzimlje, pa je zato odlučila na legalnoj sveučilišnoj skupštini, da najodlučnije provjeduje protiv „stalpaka“, kojim se krnji čast i ugled našo „altnae matricae“ pred svimtom, pa time uništavaju sva najljepša nada. Što su ih u nju polagali osnovatelji njezini i sav hrvatski narod.

Dano i jednoglasno primljeno na legalno sazvanoj sveučilišnoj skupštini dne 8. travnja, godine 1894.

Pronos smrtnih ostanaka Luke Botića. Odbor za taj pronom izdaje se sljedeći poziv: Hrvatskom narodu! Potaknutu spomenicom splitske akademije mladeži, splitske je obinske viede, u sjednici od 9. rujna 1893. zaključilo, da se splitska obdina prihvati pronom smrtnih ostanaka pjesnika Luke Botića u dj Dnjaka u Split, a da se za to uotroji ovoliti odbor, koji će sabirati dobrovoljne prinose, toli za pronom, koji za dostojno grobnicu prahu pjesnikovu. Uz izkex pieteta vrama uspomenu prvoga hrvatskoga rodoljuba i književnika iz osudjenoga Splita u doba našoga narodnoga propadora, — svrha ovih prinosa jest ta, da se zavjedotio onaj nerazdruživi voz, koji Split spaja hrvatskomu narodu, a za koji je Luka Botić radio, ojedao, živio. Ako i čedim načinom ovoli hrvatski narod treba da odedu dužnu poštu Luki Botiću, koji je svojim vedim umom znao preletjeti tmino sadašnjosti — i umrieti vjerom u budućnost svoga hrvatskoga naroda, s kojim je jedino viedno svuga užega zavišaja, biologa Splita. U vrijeme nepriznavanja narodnih nani pravica i viedinja; u vrijeme odepnja i razbrcđivanja; u vrijeme kada bezvjerici na različitosti vjero hođu da stvore razliku naroda, svaki hrvatski rodoljub — poklanjajući svoj skromni darak u priznaju rada i mizora pjesnika „Pohratimstva“, „Biedno Maro“ i „Patre Bašića“, — neće samo izkazati poštovanje uspomenu zaslužna književnika i otabonika, već će potvrditi, da hrvatski narod, svugdje i svugdje, živi nepomudnom svieđuo u svojoj jedinstvu, u onu jedinstvo, kojega je svim žarom svoje pjesničke duše bio apostolom Luka Botić. Štoga prinose u ovu svrku i ako neće biti obilati, treba da budu brojni; treba da priteku iz sviju hrvatskih krajeva; da ne izostanu nitko, tko vjernoju u spas ove biedne Hrvatske, za koju je pjesnik Botić svo svoje želje, svo svoje nade stopio u proročanskim stihovima:

„Od mone će odpuh praška biti, „Al u grobu razvatorni prađak Za slobodu razignat se hođu!“

Hrvatski narodu! Otvorajuću ovu pocienitu odbor čieni, da je svieđno kititi je uobitajnim preporkama i razgrizjanim riešima; protiv se nadnom pozivju na Tvoj patriotskim, i ne sumnja, da će odasiv biti občanit.

Novoi ujedno s popianicom neka se šalju „Botićovu odboru“ u Split, a na ruke blagujnika Dujana Mikadića. — Pošto je pak vieška vlada u Zagrebu stavila zahtjev, da se imenuje osobiti povjerenik odbora sa banovinu, to je takovim imovanov odob. Bartul Poparić, sluš. filozofju u Zagrebu.

Tko želi što pokloniti, neka pokloni odmah, jer je od nekolicnih oblasti odveć kratak rok dozvoljen za sabiranje ovih prinosa.

Čudo od žene. „Nar. List“ piše: U selu Medvidju obdno obravnake, neka siromahna seljakinja imenom Marija Katušca, prije malo godina na jednom između ostale djece rodi dvoje; pred dvio godino ponovno rodi dvojke, a pred mjesec dana trojki se, što kaže naš narod, ili rodi troje djece,

dvoje mužkih, a jedno žensko. Djeca su zdrava i čista.

Medjeljni lovci u Českoj. Veoma su zanimivi statistički podatci o „Sonntagsjägerih“, ili lovcima, koji samo u nedjelju između vremena, da mogu ići u lov. To su većinom trgovci, činovnici i apotekari, no ima ovakvih „Sonntagsjäger“ i među posjednicima i svećenici. Prošlo godine imali su ovi lovci u Českoj zakup lova u 12.348 obdanih, to se u svakoj obdani izpucao točnjakom godno najmanje po 1000 hitaca. U ovom nedjeljnom lovu ubijeno je: 13 starih žena, 27 mužkaraca, 7 mladica, 3 dječvoka. Ranjeno bijaše 3014 ljudi, ponajviše hajkaša. Osim toga ubijeno nedjeljni lovci: 3 vola, 12 krava, 192 teladi, 276 koza, 72 ovce, 69 jaraca, 1 janje, 3670 lovačkih, 11.419 akitačkih se, 8762 mačke, 18 srnjaka, 455 arna, 2142 zaočva, 3222 trke, 26 gajetela, 80k vrbosca i 2 kobite. Za učinjene štete bijkhu ovi nedjeljni lovci oduzeti na izplatu odštete od 633.093 for. i globah od 413.590 for., a licenciom i odvjetnikom platili su fur. 172.000. Povrh toga dosudjeno im je ukupno 74.088 sati zatvora za prekršaj protiv sigurnosti života i vlastništva.

Narodno gospodarstvo.

Piljevina je siguran lijek protiv trsanom ušencu (flokseri). Lanjsko gudino izdaje svoj članak mjeseca augusta u više hrvatskih i erbskih novina „Piljevina je lijek protiv flokseri“. — Ja sam ob onom, što sam pisao, u duži bio uvjeren. Moje uvjerenje tomolji se na lozi, koju već osam godina imam, dođim je desno i lijevo trasa uš untičila lozu i vinograd tako, da moja traje kao kako čudovito postoji.

To me obodri, da sam zasadio 5 jutara vinograda na onom tlu, gdje je trasa uš saama vinograd uništila. Nu da na isto dođem t. j. da se upoznam što učini i izkueni svijet o vinogradu, o lozi i o trsanj oši misli, potražio sam knjige, koje o lozi uo. Mnog. i veleučenom gosp. dr. Augustinu Hnadeku, dičnomu svojemu župljanju i Srimocu zahvalam sam, da mi u ruku dođo najvjeršniji djelo od: „Trhr. A. von Babo i E. Mach“.

Nu da svakoga u uvjerenju učvrstim, to odlučih, da nekoliko odlomaka iz toga učbenoga djela na svietlo iznesem: „Babiani i svi hvaljeni pisci su kod ovog zaključka, da se „vinograd trasa uši oslobodi, treba u jesen kada loza bude zrela, poplaviti vodom 20—30 cm. Nu to bi kod nas riedki slučajevi bili i to jedino na onim mjestima, gdje je vinograd na ravnicu, a potok u blizini, koji bi se na vinograd navesti mogao.“

Druga je kultura vinograda u pjesku. Već godine 1873. uvukla se trasa uš u Francezkoj u vinograd. Marijon pokušao na obali morskog i dokaza, da trasa uš u onom pjesčanom tlu, koje je iz čistoga kromen pjeska, (Quarzsand) naškoditi ne može. — Tako isto pjesčani naplavi oko Rhone kod Montpeliera „Landon“ zasadjeni su lozom i dobro se drže. Dapače u susjednoj Ugarskoj su široke pjesčane pustare i tu se sada uspjehom loze sade. U Francezkoj se tuže, da su vina u pjesku slaba, nu u Ugarskoj vjele, da su jaka, dobra. Razni učenjaci razne uzroke navode, zašto trasa uš u pjeskovitom tlu vinograd uništili ne može. Glavni uzrok, zašto je pjesčano tlo sigurno protiv trsanj uši, svadijaju na ova tri načina:

1. Jesak je tako sabijen, da nikada pukotni, ne pokaže, kao n. pr. smoljenica, ilovača i druge zemlje.
2. Pjesak se osiplje, akoprom je trasa uš vele mala, to ipak provali sitni pjesak i taj ju ništi i smeta.
3. Vanučini tvrđi, da u pjesku i ako se pokažu uzki prostori, to se ovi svakom kišnom vodom ispuone, ili s. u. pjesak vodu iz dubine navuče, a tim se zatvori svaki i najmanji prostor, kojim bi zrak do trane uši dopirao, a ova kao svi kukoi (xreznici) bez zraka poginuti mora. Kada čovjek to glavno uvjete pročita i sa piljevinom savana, tad mu je vlastitost kao i posljedica piljevina kao sunce jasna.
1. Piljevina se tako sabije, da pukotino nikada ne pokaže, dapače piljevina se za vrudine tako sabije, da je poput daske tvrđa, da ju prstom probiti ne možemo. Metni piljevinu na kekvu mu drago tlo, to više ni pri najvrdnoj sunčanoj vrudini i suši ne puca, dapače bolje veže već sam pjesak.
2. Piljevina se takodjer osiplje, a ako je pjesak oštar, to je i piljevina, dapače gledajmo ju na vitozoru, pak ćemo vidjeti, koji je oštra i trnata pak kao što je pjesak ništi, tako i piljevina.
3. Najvažniji faktor solonim, da je

vлага. Istina, pjesak je uvijek vlažan, ali piljevina još vlažnija.

Kako se u jesen oko trsa piljevina sipa, to se ona već a jeseni, zimi i proljeće poput spužvo napije vodu, i tu vodu, kad je suša, polako izpušta. Stavimo da je oko trsa 15 cm. debela piljevina. Ma da je najvdeža žuga, ne možo piljevina ni 3—5 cm. osušiti se, ali i to ne biva po put pjeska, da ju svaki vjotar u zrak digno, već se odzorgor skori, a duže 10—12 cm. vlažna puna vodo zemlja pod piljevinom, na 80—80 cm. sasna mokra, pravo blato. Pokušajte u pol ljeta na najveđoj žugi prae d'oblu dasku na tlo položiti, pak dođe se za koji dan uvjeriti, da je ta daska vlagu navukla i da je pod njom uvijek mokro. Sad si predstavite piljevinu, koja je oko trsa 10 proti debela, koja se još uo to svakom kišom hrani, to jest a nova vodom napije, tad vam jo svo jasno kao bieli dan.

Kada hvaljeni pisci jednoglasno tvrde: „da se kod pjeska vodom i vlagom uradni prostori zatvore, a tim i najmanji prostori, kojimi bi zrak do trane uši dopirao tad je naravno, da ova bez zraka poginuti mora.“ Kada je indi pjesak usioh vlage liak proti flokseri, tad je piljevina, koja tri put boljo nego pjesak vodu i vlagu navlači, tri put bolje sredstvo proti flokseri, nego pjesak.

Istina, ja sam lani pisao, misleć, da je d u b i l o (Tanin) liak proti flokseri, nu šitanjom dođoh do uvjerenja, da je v l a g a glavni faktor i liak proti flokseri.

Ne ću niekati, da tanin svoju takodjer ne doprinosi, ali tvrditi ne mogu, to ostavljam strukovnjacima, noka oni svoje roknu.

I smielo i otvoreno govorim: da sam gladao, kako su vinogradi i loze oko mojih izgimule, a osim mojih 10 trsa, kojima nisam htio piljevinu sipati, koje je floksera već četvrto godine uništila, ostadoše sve zdrave, to su Bogu hvala ove godine tako rodile, da vinogradi kao na čudo dolaze, da vide plod a svaki zašudjon pun nade se vraća.

Neki velezaslužni visoko prečastni gospodin posjeti me neki dan, da viđi moju lozu, te mi reče: „Gospodine, što sam svešta od protivnika o vašoj lozi govorili. Nu danas se uvjerih, da su lagali i klevetali. Ja odlazim sa potpunim uvjerenjem, da je piljevina liak proti flokseri, i naša je loza spašena. Kada vas tko drugi put o lozi pita ma što, a vi ga pošaljite u svoj vinograd; kad bude bujno lozu i neobično rodni plod vidite, mora uzviknuti: Gdje je takova zdrava loza, tako bujni obilni rod, tu nisima floksera.“

Ja sam u najmanjoj župi u djakovačkoj biskupiji upravitelj župe. Ne imam sredstva za više ekperimenta činiti, zato sam odlučio visoku zem. vladu umoliti, da što prije pokuša u zaraženih vinogradi piljevinu sipati; a svakomu rovnomu i svjetlostnomu vinogradaru, pripravan sam trud platiti, ako ne bude imao uspjeha, a da mi danas sjutra nitko ne predbaci, da nije znao kako i što da radi, te pođem svaki dan likostove sa molbom sa uputu dobivam, a vremena nemam, da svakome napuse odgovorim:

To visoku kv. zemaljsku vladu najponiznije molim da ovo mojih nekoliko redaka na korist naroda uvaži i pokus učini, narodu sledeći napatuk proglaš i narodu u ovo kobno doba priteže u pomoć.

Napatuk glasi:

Piljevina je najbolja hrastova, barem ja sam ju rabio, premda je bilo cerovino i bukovino pomiešano.

Scienuim da je hrastova najbolja jer: 1) Najduže se drži, da neiztruno, a upravo dok ne iztruno, a to traje tri godine, napija se kao spužvo vodom, natapa žilo od loze i ujedno pokriva kao daska žile oko čokota, to je pod njom vjesta vлага, a upravo ta vлага je po mom mišljenju smrt flokseri (trsanj uši).

2) Hrastova piljevina se žaje najviše dubila, (Tanina) a pošto i grotđe i sama loza dubila (tanina) sadr'aje, to se vino po dubilu (taninu) mjeri, to je bez dvojbe onaj uzrok, da loza piljevinom ognjena mnogu rodi, te joj floksera (trasa uš) škoditi nemože.

Samo si sam uzrok nemogu razumati, štiti, pak s toga opetovano vjesta i učenjake pozivljem, da mi uđin protumače.

Piljevina se u jesen poslije trgato oko trsa sipa i to ovako:

Trsa se izgrna za 15 centim. u dubljinu a u naokolo 50 centim. širine, tu se uspo 6—7 litara piljevina i to na koronju uspo, tako, da čini oko trsa plasnatu malu piramidu 15 centim. visoku, tad se trsa zagre, a na godinu se nesmije u piljevinu

dirnuti, već se smije trsa do piljevino odgrnuti, jer piljevina bude puna vodo i zdravih od loza žila.

Tko tako postupao bude, jamčim mu, da mu loza trasa uš naškoditi ne može, i za obilnu borbu.

Antun Bogetić,
župo upravitelj.

Javna zahvala.

Slavno ravnateljstvo „Prvo hrvatske štodionice u Zagrebu“ izvolyelo je u dobrotvorne svrhe našega društva priposlati nam pripomoć od daljih 100 for. (sto forinta).

Neka nam slavno ravnateljstvo „Prvo hrvatske štodionice“ dozvoli, da mu se u ime naših štodionika na ovom vrlo znatnom, plemenitom daru, u kojem vidjamo priznanje patriotskih hrvatskih cilii našega društva, što toplije zahvalimo.

„Hrvatske pripomoćno društvo“.

U Beču 28. ožujka 1894.

Predsjednik: Franjo Vahčić
Tajnik: c. k. činovnik.
Dvorad i sudbeni advokat.

Listnica uredništva.

Gosp. Trpimir. Vašog sastavku ne možemo prihvatiti, jer jo sadržaj nevjerojatan. Dn ste nam zdravo!

Gosp. V. S. Drugi put živili! Gosp. dr. H. v. e. Primili smo u rodu, nu u ovaj broj ne možemo vratiti. Hvala vam. Konac morat ćemo birati. Vos i vaše sudrugove molimo, da se šavato govodaritko, to da pišete što popularnije bez suvišnih nakita i umjotnog natezanja. Živili!

Gosp. R. J. Štiglo sve u rodu. Ljepa hvala. Tiskalica odprmojeno, za počat preporučili: gladio ostalog govoriti ćemo sa dr. T. Brataki odzdrav!

Gosp. A. O. itd. Lovnačke je pse jur dotičnik nabavio. Zdravo!

Listnica uprave.

Slavna „Hrvatska zadruga u Sofiji“. Primiamo na račun predplate for. 3; naš list stoji na godinu for. 6. Srotno braće u pobratimskoj knožovini!

Uplatili su nadalje za „N. 81“ gg. 8. S. M. Šumborg for. 2; S. L. Sv. Potar for. 650; S. B. Ugljano for. 2; Cit. Novi for. 250; K. T. Ohi for. 3; Z. P. Susak for. 5; M. I. Č. for. 2; P. E. A. for. 2; T. D. K. for. 2; T. A. H. for. 2; P. T. K. for. 2; B. E. M. for. 1; M. M. for. 125; Svi Susak; P. N. Boroš for. 250; Cit. Boroš for. 250. (Štodi.)

„Kupi kod kovača ništao kod kovačića“, kaže stara poslovia.

Ovu mogu punni pravom na moj zavod upravitelj, jer jedino tako voliko trgovina, kao što je moja, imado razprodajom ogromnih vrših tvari i drugih proidnostih, jeftino troškove, koji moraju konačno kupecom koristiti.

Krasno uzorke privatnim narudnikom šaljom badava i franco. Bogate knjige uzoraka, kakvih jošto nebišate, za krojače nefrankirano.

Tvari za odela.

Peruvion i dozing za visoko svećenstvo, vepienu tvari za odela za c. kr. činovnike, za rano, vatrogasce, školaste, ilvrnje, sukna za biljard i lovačke stulove, pokrivala za kofje, tvari za lovačke kapute, nepremakno tvari za pranje, plade za putalke od f. 1-14.

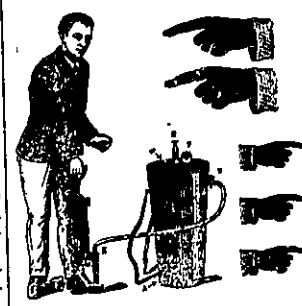
Vredno ciano, poltene, trajne, listo vone suknene tvari, no jeftino otraišitko, koji su vredni jedva krojačko plaeo, preporuča

Joh. Stikarofsky,

Brno (Austrijski).
Najveć skladište blaga vredno pol ml. for.

Razpošilja samo pouzobljem!
Dopisuje: njemački, mađjarski, česki, poljski, talijanski, francezki i engleski. 94-10

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti
prodaje jedino tvrdka Ig. Heller
TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE
zaručni osnivač

HIDRAULIČKIH TIESAKA

diferencijalnih vinakih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrajke proti mildevu Vermorel-ovo vrsti, samoradne štrajke proti mildevu sa bakrom pomoćju zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebjenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatila, mlinae za čišćenje žita obične.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uo najjeftinije etene i pod najpovoljnijim uvjet pošilja uz jamstvo i nu pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Praterstrasse br. 49
Bogato ilustrovane kataloge sa 182 stranice u talijansko-njemačkome i hrvatsko-njemačkome jeziku šalje na zahtjev odmah badava. Traži se preprodavaooc.

Upozoruje se na patvaranja. 20—4
Tiskara Dolenc.

Skladišće piva

iz
zagrebačke dioničke pivovare
i tvornice slada

preporuča i prima naručbo Koliko u Luretih
toliko u bucali.

Glavno zastupstvo i skladišće
Ulica degli Artisti br. 5.

Ovo pivo je izvrsnoe kakvoće
i jeftine cijene. 1—8

Štrajke i sumpornjače za trte

inžinira Zivica.

mini i stiskalnice za vino,
sisaljke ili pumpe za svaku
porabu, cievi svake vrsti i
pipe, motori (stroji za gonjenje
drugih strojeva) na paru i sa
petrolejem, te svakovrstne
druge strojeve i sve potre-
boće za iste 14

dobiva se uvijek u skladištu tvrike

Schivitz & Comp.

(Živic i drug.)
Via Zonta broj 5 u Trstu.

FILIJALKA

C. kt. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt u Trstu.

Novci za vplatiča.

V vredn. papirih na 4-dnovni odkaz 2 1/2%	V napoleonih na 30-dnovni odkaz 2 1/2%
8- 3 1/2%	3-mesečni 2 1/2%
80- 8%	6- 2 1/2%

Za pisma, koja se morajo izplaćati v sedmih bankovcih avtr. volji, stoje novo obrasne takso v krosot z dneva 4. februarja, 8. februarja in odnesno 2. marca t. l. po dotičnih obav. 14

Krožni oddel.
V vredn. papirih 2% na svako avoto.
V napoleonih brez obrati.

Nakaznoe

za Dunaj, Prago, Pašto, Brau, Lvov, Tropavo, Beko kakor za Zagreb, Arad, Bielez, Gablonz, Grudec, Hermannstadt, Inmost, Celovec, Ljubljana, Lina, Olomouc, Reichenberg, Saaz i Solnograd, — brez troška.

Kupnja in prodaja
diviz, kakor tud vnovčenje kuponov 24—22 pri odbitku 1/100 provizijo.

Predujmi.

Sprejmajmo se svakovrstna vplatiča pod ugodnimi pogoji.

Na jamčovne listine pogoji po dogovoru. Z odprtom kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosni obrasni po pogodbi.

Vložki v polnoro.

Sprejmajmo se v pohranu vrednosni papirji, alat ali obradni donar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznoe narodne banko italijanske i italijanskih frankih, ali pa po dnevnom kursu.

Trst, 31. januarja 1894. 2 24

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti
prodaje jedino tvrdka Ig. Heller
TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE
zaručni osnivač

HIDRAULIČKIH TIESAKA

diferencijalnih vinakih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrajke proti mildevu Vermorel-ovo vrsti, samoradne štrajke proti mildevu sa bakrom pomoćju zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatila, mlinae za čišćenje žita obične.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uo najjeftinije etene i pod najpovoljnijim uvjet pošilja uz jamstvo i nu pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Praterstrasse br. 49
Bogato ilustrovane kataloge sa 182 stranice u talijansko-njemačkome i hrvatsko-njemačkome jeziku šalje na zahtjev odmah badava. Traži se preprodavaooc.

Upozoruje se na patvaranja. 20—4
Tiskara Dolenc.